

Hem > ... > Rättsliga Åtgärder > EU:s Och Medlemsländernas Rättssystem > Nationella Allmänna Domstolar Austria

Innehåll inlagt av
Österrike

Nationella allmänna domstolar

Österrike

I följande avsnitt finns information om allmänna domstolar för tvistemål och brottmål i Österrike.

Allmänna domstolar - inledning

De allmänna domstolarna är organiserade i fyra nivåer. För närvarande (i mars 2023) prövar följande domstolar tvistemål och brottmål:

- 113 distriktsdomstolar (*Bezirksgerichte*).
- 20 regiondomstolar (*Landesgerichte*).
- 4 överregiondomstolar (*Oberlandesgerichte*).
- Högsta domstolen (*Oberster Gerichtshof*).

Sedan början av 2013 har antalet distriktsdomstolar gradvis minskats från 141 till nuvarande 113 (den 1 mars 2023) genom att slå samman och i vissa fall upprätta nya distriktsdomstolar i Oberösterreich, Niederösterreich, Steiermark, Salzburg, Tyrolen och Burgenland.

Åklagarväsendet tillvaratar allmänhetens intresse i brottmål och består av

- 16 allmänna åklagarmyndigheter (*Staatsanwaltschaften*),
- en central åklagarmyndighet för bekämpning av ekonomisk brottslighet och korruption (*Zentrale Staatsanwaltschaft zur Verfolgung von Wirtschaftsstrafsachen und Korruption*),
- 4 överåklagarmyndigheter (*Oberstaatsanwaltschaften*),
- Riksåklagarmyndigheten (*Generalprokuratur*).

28 kriminalvårdsanstalter ansvarar för att verkställa frihetsberövande straff.

A. Domstolsorganisation: Domstolar för tvistemål och brottmål

Tvister prövas i första instans antingen av distriktsdomstolar eller av regiondomstolar. Behörigheten bestäms i tvistemål huvudsakligen av typen av tvist (*Eigenzuständigkeit*), och i övrigt av värdet på föremålet för tvisten (*Wertzuständigkeit*). Prövning baserat på ärendets art har alltid företräde före prövning baserat på det tvistiga beloppet.

I brottmål avgörs behörigheten av vilken påföljd som kan komma i fråga för en viss misstänkt gärning.

Distriktsdomstolar (första nivån)

Distriktsdomstolarna är förstainstansdomstolar som ansvarar för

- tvistemål som gäller belopp under 15 000 euro (*Wertzuständigkeit*),
- vissa typer av mål (oavsett belopp som tvisten gäller), huvudsakligen familjemål, hyresmål och verkställighetsärenden (*Eigenzuständigkeit*),
- vissa brottmål där påföljden för gärningen är böter, böter och högst ett års fängelse eller enbart fängelse i

högst ett år (exempelvis vållande till kroppsskada, stöld).

Regiondomstolar (andra nivån)

Regiondomstolar kallas i tvistemål för domstolar i första instans (*Gerichtshöfe erster Instanz*) och är behöriga att

- som första instans avgöra alla rättsliga ärenden som inte är förbehållna distriktsdomstolarna och beroende på målets karaktär avgöra mål som omfattas av lagen om ansvar för atomskada, lagen om tjänstemäns ansvar och dataskyddslagen, samt konkurrens- och upphovsrättsmål,
- som andra instans pröva överklaganden av distriktsdomstolarnas avgöranden.

Överregiondomstolar (tredje nivån)

Överregiondomstolar, som även kallas domstolar i andra instans (*Gerichtshöfe zweiter Instanz*), utgör den tredje nivån. De finns i Wien (omfattar Wien, Niederösterreich och Burgenland), Graz (omfattar Steiermark och Kärnten), Linz (omfattar Oberösterreich och Salzburg) samt Innsbruck (omfattar Tyrolen och Vorarlberg).

De prövar endast överklaganden av alla typer av tvistemål och brottmål (i andra instans).

De spelar dessutom en särskild roll i förvaltningen av domstolsväsendet. Ordföranden för en överregiondomstol är chef för förvaltningen av alla domstolar i domstolens domkrets. I denna befattning är ordföranden för en överregiondomstol endast ansvarig gentemot förbundsjustitieministern.

Högsta domstolen (fjärde nivån)

Högsta domstolen i Wien är högsta instans i tvistemål och brottmål. Högsta domstolen fungerar jämte författningsdomstolen (*Verfassungsgericht*) och förvaltningsdomstolen (*Verwaltungsgericht*) som en av landets högsta rättsinstanser (*Höchstgerichte*). Det innebär att dess utslag inte överklagas vidare (inom landet).

Högsta domstolens rättspraxis är viktig för en enhetlig rättstillämpning i hela landet.

Även om domstolar på lägre nivå inte är bundna enligt lag att följa Högsta domstolens avgöranden låter de sig oftast vägledas av den rättspraxis som utformas där.

B. Tvistemålsdomstolar

Till det civilrättsliga området hör allmänna tvistemål, arbetsrättsmål, handelsmål samt rättsvårdsärenden och liknande (*Außerstreitverfahren*).

Den allmänna civilprocessen omfattar alla tvistemålförfaranden som inte omfattas av handelsrätten eller arbetsrätten, och som inte räknas som rättsvårdsärenden och liknande.

C. Instansordning

C.1 Instansordning i tvistemål

I allmänna tvistemål finns i princip två olika instansordningar, som var och en kan indelas i tre olika steg. Tvister prövas i första instans antingen av distriktsdomstolar eller av regiondomstolar.

När distriktsdomstolar fungerar som första instans ska eventuella överklaganden av deras avgöranden ges in till regiondomstolen, där de prövas av en särskild besvärsavdelning (*Berufungssenat*).

När regiondomstolar fungerar som första instans, ska eventuella överklaganden av deras avgöranden ges in till överregiondomstolen, där de prövas av en särskild besvärsavdelning (*Berufungssenat*).

Domstolar i andra instans överprövar endast avgöranden i första instans. De prövar målet på handlingarna, dvs. på grundval av vad som förekommit vid den muntliga förhandlingen i första instans och de fakta som lades fram där. Domstolarna i andra instans kan fastställa eller ändra den lägre domstolens dom. I detta syfte – och inom den ram som fastställts av framställningar och yrkanden i den lägre domstolen – kan domstolen i andra instans pröva målet på nytt (helt eller delvis), upphäva förstainstansdomstolens beslut och återförvisa målet dit för ny

prövning eller ogilla överklagandet.

Domar i särskilt viktiga mål av principiell betydelse kan överklagas från andra instans till Högsta domstolen.

Högsta domstolen avgör i princip endast rättsfrågor och bygger därmed sitt avgörande på de sakförhållanden som fastslagits i lägre instans. Den bedömer främst om rätt beslut fattats på basis av sakförhållandena och tar ställning till domens giltighet och i viss utsträckning även till rättegångsfel i de lägre instanserna. Högsta domstolen upphäver dock inte bara domar från lägre instanser. Den kan även pröva själva saken för att fastställa eller ändra domen, upphäva tidigare beslut och återförvisa målet till första eller andra instans för ny prövning eller ogilla talan.

I första instans avgörs målen i de flesta fall av en enmansdomstol. Endast i tvister som gäller mer än 100 000 euro avgörs ärendet av tre domare, om en part begär det. I andra instans avgörs målen av tre domare. Högsta domstolen dömer med fem domare. Om det gäller en tvist av principiell betydelse (till exempel ändring av rättspraxis) dömer Högsta domstolen med elva domare.

C.2 Instansordning i brottmål

I brottmål finns två nivåer.

Ett avgörande av en distriktsdomstol i första instans kan överklagas genom

- talan om ogiltighet, eller
- besvär avseende skuldfrågan och straffvillkoren.

Överklagandet bedöms av en avdelning med tre domare i regiondomstolen.

När en regiondomstol med ensamdomare avgjort ett mål i första instans som rör förseelser och brott som kan medföra högst fem års fängelse, exempelvis att vittna falskt i domstol, kan domen överklagas genom

- talan om ogiltighet, eller
- besvär avseende skuldfrågan och straffvillkoren.

Överklagandet bedöms sedan av en avdelning med tre domare i överregiondomstolen.

Om ansvarig domstol i första instans är en regiondomstol som sammanträder med en nämnd (*Schöffengericht*) eller en jury (*Geschworenengericht*) ska en eventuell ogiltighetstalan anhängiggöras vid Högsta domstolen. Om överklagandet däremot endast gäller straffvillkoren prövar överregiondomstolen målet.

D. Rättsmedel

I allmänna tvistemål kan domar i första instans överklagas med avseende på faktiska och rättsliga omständigheter (*Berufung*). Överklaganden som grundas på ogiltighet eller felaktig rättslig bedömning kan inges i alla mål. Överklaganden som grundas på rättegångsfel eller felaktig bedömning av de faktiska omständigheterna kan inges i vissa särskilda ärenden, eller om det tvistiga beloppet överstiger 2 700 euro.

Domar i andra instans kan överklagas till Högsta domstolen. Sådana överklaganden är begränsade till rättsfrågor (*Revision*). Denna besvärsform kan endast användas i vissa fall beroende på ämnesområde. I princip prövar Högsta domstolen endast rättsfrågor som är av avsevärd betydelse och godtar därför bara överklaganden där denna typ av frågor föreligger. Vissa domar från andra instans kan över huvud taget inte överklagas (t.ex. tvister gällande värden under 5 000 euro), eller endast ske om andra instans beviljar prövningstillstånd (direkt eller efter ny ansökan) och tvisten inte gäller värden över 30 000 euro.

E. Rättsdatabaser

Det [österrikiska justitieministeriets webbplats](#) ger allmän information om det österrikiska rättssystemet.

Är tillgången till databasen kostnadsfri?

Ja, tillgången till det österrikiska justitieministeriets webbplats är kostnadsfri.

Länkar

[Domstolarnas behörighet - Österrike](#)

■ Senaste uppdatering: 11/09/2023

Sidans nationella språkversion sköts av respektive medlemsland. Översättningarna har gjorts av EU-kommissionen. Det är möjligt att översättningarna ännu inte tar hänsyn till eventuella ändringar som de nationella myndigheterna har gjort. Europeiska kommissionen fritar sig från allt ansvar för information och uppgifter i detta dokument. För de upphovsrättsliga regler som gäller för den medlemsstat som ansvarar för denna sida hänvisas till det rättsliga meddelandet.